

Військово-службові права і свободи поділяються на загальні, посадові та спеціальні. Загальні військово-службові права і свободи – це права, які мають усі військовослужбовці. Посадові права і свободи військовослужбовців визначаються посадою, яку займає військовослужбовець, і пов'язані з виконанням обов'язків, покладених на них державою. Ці права військовослужбовців закріплюються у статутах Збройних Сил України, а також в інструкціях, положеннях. Спеціальні права і свободи пов'язані із перебуванням військовослужбовців на бойовому чергуванні, при виконанні ними обов'язків внутрішньої, гарнізонної та вартової служб, виконанні спеціальних завдань.

Таким чином, можна зробити висновок, що в даний час у зв'язку з військово-політичною ситуацією в Україні та збільшенням кількості військовослужбовців особливо гостро постає питання гарантій прав і свобод осіб, які проходять військову службу.

У державі існують гарантії конституційних прав і свобод, що є сукупністю встановлених державою правових норм, правових способів і засобів, за допомогою яких реалізуються, охороняються, захищаються права і свободи особи та поновлюються порушені права.

Ці гарантії дозволяють вибирати вид своєї поведінки, користуватися представленими благами для задоволення своїх особистих і суспільних потреб та інтересів особам, які проходять військову службу. Вони регулюють зв'язки військовослужбовців з державою. Проте наявні і деякі обмеження конституційних прав і свобод військових, що насамперед пов'язано із характером їх діяльності і є необхідним для ефективного функціонування війська.

Література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
2. Пашинський В. Й. Конституційно-правовий статус військовослужбовців в Україні : дис. канд. юр. наук / Пашинський Володимир Йосипович – Київ, 2007.
3. Про Збройні Сили України [Електронний ресурс]: Закон України від 06.12.1991 № 1934-ХІІ / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>
4. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей [Електронний ресурс]: Закон України від 02.12.1991 № 2011-ХІІ / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>
5. Статути Збройних Сил України: збірник законів : чинне законодавство зі змінами та допов. (офіц. текст). – К.: Паливода А. В., 2016.- 424 с.
6. Шамрай Б. М. Гарантії конституційних прав і свобод військовослужбовців в Україні та їх обмеження / Б. М. Шамрай // Юридична наука. - 2013. - № 8. - С. 16-22.

Яненко М.

(наук. кер. – доц. Лобач К.В.)

студентка III курсу історичного факультету

Полтавського національного педагогічного університету

імені В. Г. Короленка

Інститути конституційного права. Інститут правового статусу людини і громадянина

З розвитком конституційно-правових відносин неодмінно зазнають модернізації усі інститути конституційного права, в тому числі й інститут правового статусу людини і громадянина, котрий сьогодні відзначається проблемами прикладного й теоретичного характеру.

Необхідність науково-теоретичного осмислення інтенсивних процесів державотворення, які відбуваються в сучасній Україні, змушують звернутися до аналізу змісту і сутності усіх інститутів сучасного конституційного права. Зокрема особливої уваги потребує інститут правового статусу людини і громадянина, як базовий при формуванні дієвого громадянського та демократичного суспільства.

Нині можемо констатувати існування таких основних інститутів конституційного права України, як інститут основ конституційного ладу, інститут конституційно-правового статусу людини і громадянина, інститут форм безпосередньої демократії, інститут парламентаризму, інститут глави держави, інститут виконавчої влади, інститут судової влади, інститут конституційної юстиції, інститут прокуратури, інститут територіального устрою, інститут місцевого самоврядування [1, с. 213].

Безперечно, вагоме місце в системі інститутів конституційного права належить інституту правового статусу людини і громадянина. Розглянемо більш детально даний інститут з точки зору конституційно-правових засад.

У конституційному праві різних країн проблема правового статусу людини і громадянина вирішується неоднаково, можна виділити чотири усталені підходи, що визначають вирішення цієї проблеми. Ліберальна концепція виходить з того, що кожна людина від моменту народження природою наділена невід'ємними правами. Обмеження прав людини і громадянина можливе лише у зв'язку із забезпеченням охорони суспільного ладу, правопорядку, прав і свобод громадян, запобіганням насильству та ін. У руслі цієї моделі конституційні обов'язки громадян визначаються в обмеженому вигляді, а то й взагалі не згадуються у Конституції [2, с. 188].

Коллективістський підхід до вирішення проблеми прав людини надає пріоритет не особистості, а колективу (суспільству, класам, об'єднанням).

Третій підхід до правового статусу особи пов'язаний з класичним мусульманським правом. Тут статус особи визначається за шаріатом. Вселенський суверенітет належить лише Аллаху: людина не має права розпоряджатися собою на свій розсуд, її дії мають бути підпорядковані вказівкам Аллаха. Акцент переноситься не на права, а на обов'язки перед Аллахом, перед спільнотою правомірних мусульман.

Особливий підхід до правового статусу особи склався у праві деяких країн Тропічної Африки, Океанії та Латинської Америки. Людина тут розглядається як невід'ємна клітинка племені, її права не можуть реалізовуватися окремо від племені. Сьогодні спостерігається процес уніфікації всіх концепцій, оскільки права і обов'язки людини повинні відповідати міжнародним документам [2, с. 191].

В умовах конституційного ладу, де людина визнається найвищою цінністю, загальний статус людини є комплексом її основних прав, свобод і обов'язків, який згідно Конституції визнається за всіма членами суспільства. У даний час можливо виокремити принаймні два основні підходи визначення інституту конституційно-правового статусу людини як предмета науки конституційного права. З одного боку, досить поширеною є думка про те, що конституційне право закріплює лише основи правового статусу людини, з іншого – цілий ряд дослідників вказує на те, що предмет конституційного права – це захист прав і свобод людини і громадянина, тоді як поняттям «конституційно правовий статус людини і громадянина» описуються лише конституційно встановлені права і свободи людини і громадянина. До цього твердження слід додати, що конституційно-правовий статус людини включає також її конституційно визначені обов'язки [3, с. 46].

Конституційний статус людини – є універсальним, відіграє роль базового, вихідного щодо визначення інших правових статусів осіб. Норми, що стосуються визначення конституційного статусу людини, в сукупності складають інститут «конституційних основ правового статусу людини і громадянина» [3, с. 50].

Таким чином, інститут правового статусу людини і громадянина являє собою своєрідний «конституційний фундамент» для конституційного закріплення та регулювання інших

найважливіших суспільних відносин, що є предметом конституційного права України. Інститут створює правову основу для забезпечення постійного взаємозв'язку між людиною, громадянським суспільством та державою і регулює ці відносини в правовому полі.

У зв'язку з вищевикладеним безсумнівної актуальності набуває феномен основ громадянського суспільства, а насамперед його інтерпретація як конституційно-правового інституту. Необхідність системного дослідження інституту правового статусу людини і громадянина визначається не тільки практичними потребами державотворення, а й сучасним станом вітчизняної правової науки, потребою поглибленої та всебічної теоретичної розробки даної проблематики.

Література:

1. Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л. Конституційне право України: підручник / за заг. ред. В. Л. Федоренка. – 4-те вид., перероб. і доопр. – К.: Видавництво Ліра-К, 2013. – 576 с.
2. Проблеми сучасної конституціоналістики. Випуск 2: Конституційні перетворення в Україні: навч. посіб. / М. П. Орзіх, В. М. Шаповал, А. Р. Крусян та ін.; за ред. М. П. Орзіха. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 432 с.
3. Шаповал В. Загальні характеристики конституційних статусів людини і громадянина в Україні // В. Шаповал, Т. Шаповал. – Право України. – 2005 – №9. – С. 45-51.

Бабич О.

(наук. кер. – к.ю.н., доцент Сарана)

*студентка V курсу факультету правознавства та фінансів
Полтавського інституту економіки і права
ВНЗ ВМУРоЛ "Україна"*

Фінансовий аспект становлення і розвитку державної влади в Україні

На сьогоднішній день, враховуючи особливості тенденцій становлення і розвитку державної влади в Україні, актуально постає потреба більш детального вивчення питань державотворення в нашій країні, зокрема у фінансово-правовому аспекті. Враховуючи це і виходячи з об'єктивних підстав державної діяльності не останню роль у цьому процесі відіграє економічна ситуація в державі та стан фінансової системи України.

Однією з найважливіших реформ які зараз проходять в Україні, безсумнівно, є – реформа децентралізації. Так, питання розширення прав та повноважень в системі органів місцевого самоврядування в Україні не є новим. Спроби підвищити рівень суспільних послуг, якість життя, впровадити стратегічний місцевий розвиток та покращити економічну ситуацію в регіонах останнім часом робилися неодноразово. Найпоширенішим варіантом вирішення цього питання виступають чисельні нормативно-правові акти, які регулюють питання місцевого самоврядування: Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», інші закони України, укази Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, якими ратифікована Європейська хартія місцевого самоврядування, затверджені Концепції адміністративної реформи та державної регіональної політики, Програма державної підтримки місцевого самоврядування в Україні, Бюджетний та Податковий кодекси України, Національна стратегія соціального та економічного розвитку тощо, які гарантують певною мірою урахування інтересів територіальних громад. Здійснені заходи заклали підвалини формування організаційно-правових, матеріальних та фінансових засад місцевого самоврядування, становлення його інститутів, вдосконалення міжбюджетних відносин. Проте в умовах практичної площини створена система територіальної організації влади продемонструвала неспроможність результативно впливати на економічний, соціальний та культурний розвиток території [1, с. 197]. В умовах постійної трансформації політичної системи стратегії, концепції, програми реформування державних фінансів, економіки загалом